

Conferentie 18 februari 2026

Een nieuwkomer in je klas

Marieke Renkema

Zicht op de ontwikkeling

Check in met een ander

Marieke Renkema

**HÉ
JOU KEN IK NOG
NERGENS VAN**

Loesje

WWW.LOESJE.NL

POSTBUS 1048
6601 BA ARNHEM

Hoe heet je?
Waar werk je?
Wanneer is deze dag voor jou geslaagd?

Zicht op ontwikkeling bij nieuwkomers

Marieke Renkema

- beginsituatie onduidelijk
- meerdere verhuizingen, wisselingen van school
- enorme niveauverschillen
- diversiteit in culturen en talen
- psychische problematiek

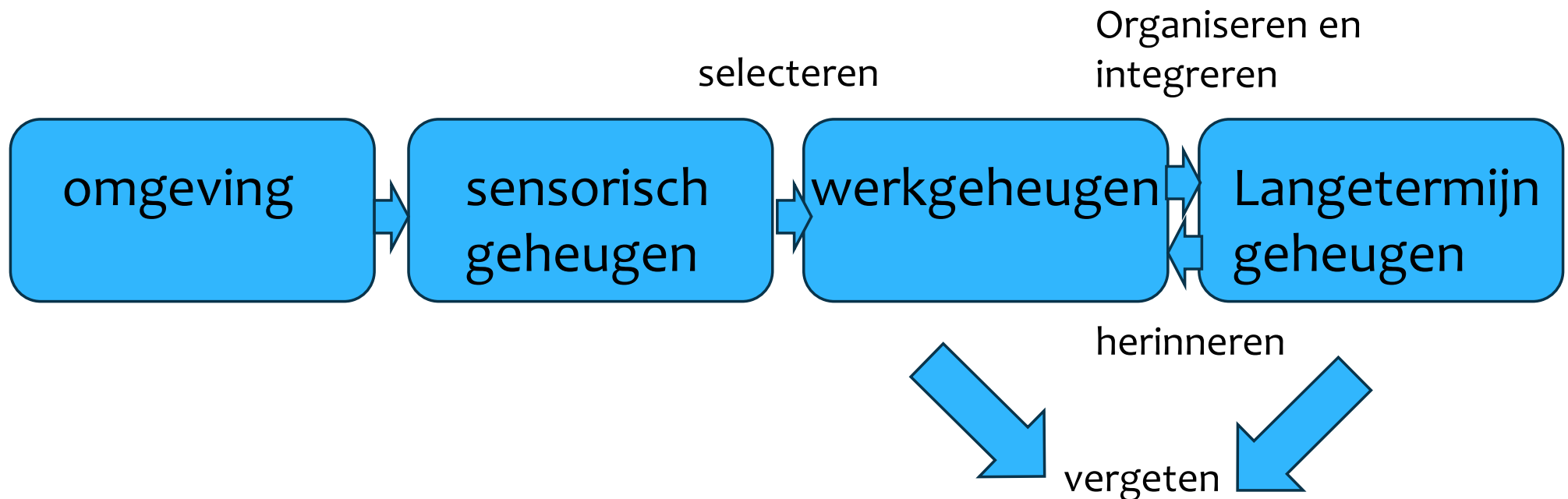

In hoeverre voelt jouw team zich competent om met deze doelgroep te werken?

Marieke Renkema

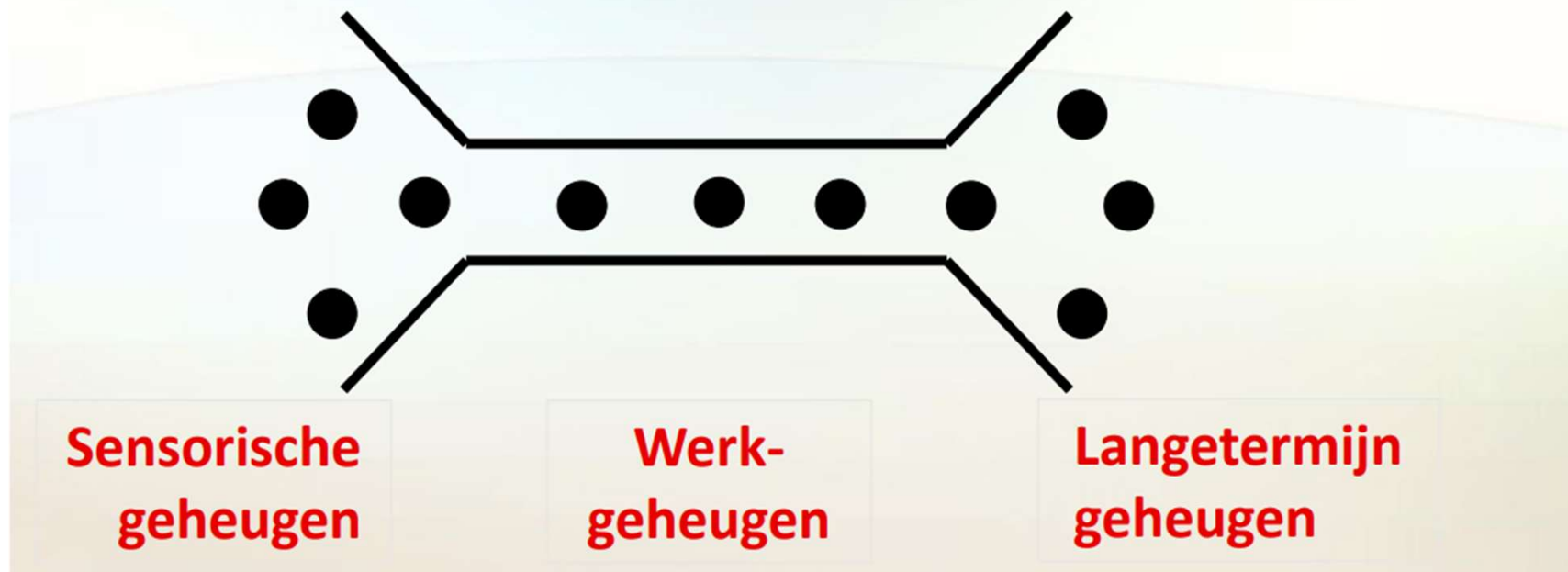
Hoe werkt LEREN

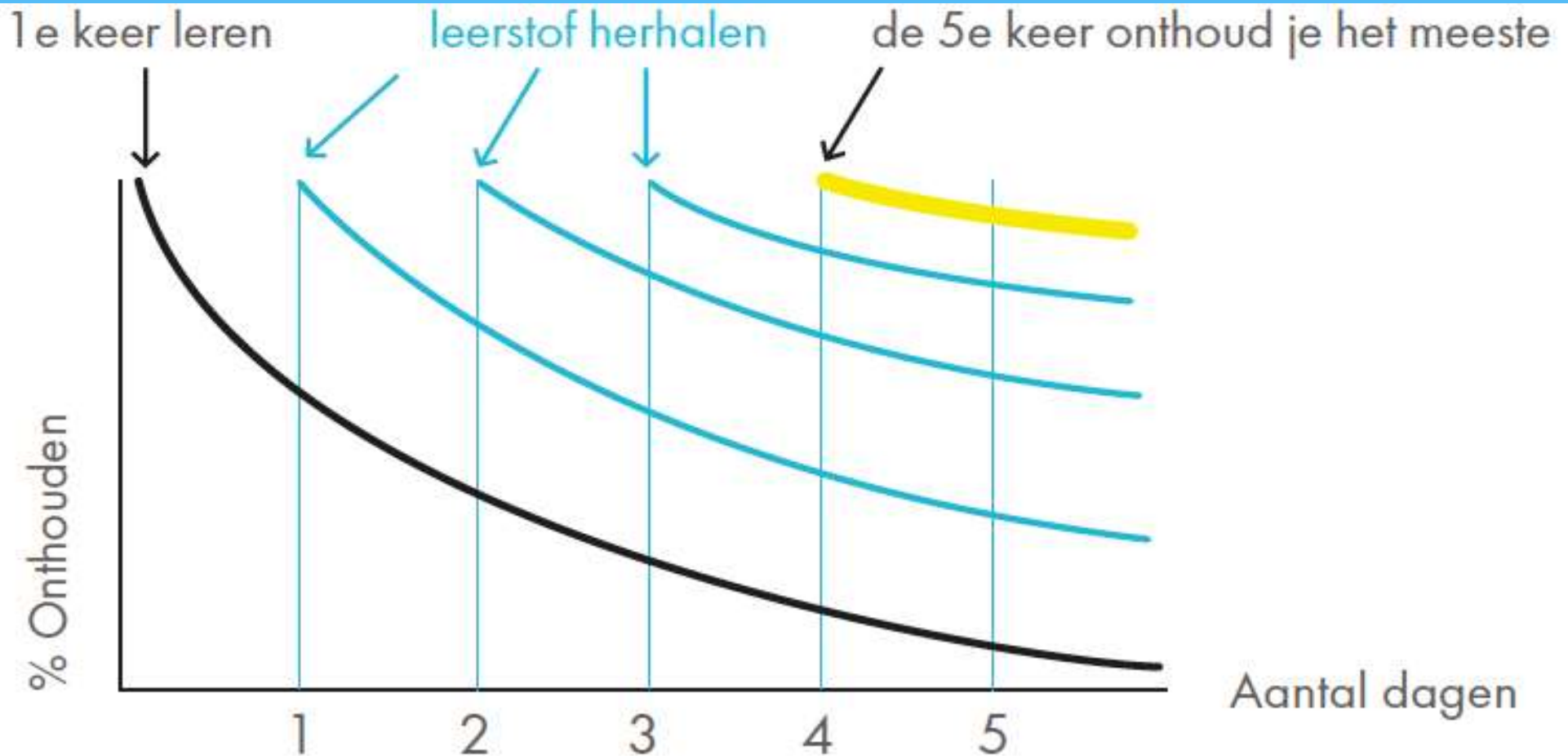
Oefening - getallenreeks

Valkuil: overbelasting werkgeheugen

Werkgeheugen is de flessenhals

Herhaling is noodzakelijk

Vergeetcurve van Ebbinghaus

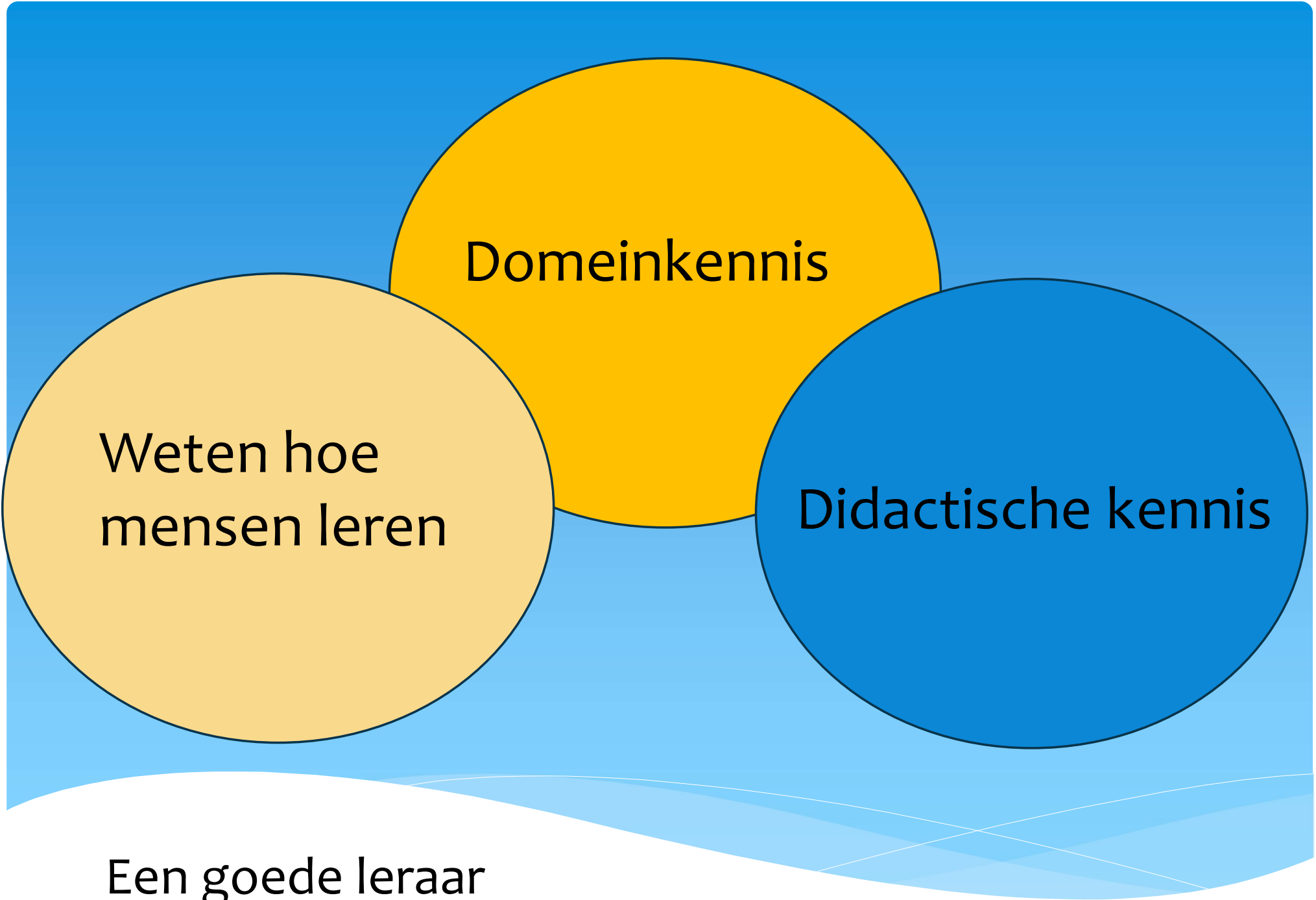
Cognitieve belastingtheorie

Hoe kunnen we overbelasting voorkomen?

1. Vermijd afleiding
2. Focus op het helpen van leerlingen bij het opbouwen van schema's
3. Sluit aan bij de voorkennis van de leerling

In hoeverre benut jij deze kennis over leren om het onderwijs te optimaliseren?

A Venn diagram with three overlapping circles on a blue gradient background. The top circle is yellow and labeled 'Domeinkennis'. The bottom-left circle is light orange and labeled 'Weten hoe mensen leren'. The bottom-right circle is blue and labeled 'Didactische kennis'. The circles overlap in the center and at the intersections. At the bottom of the image, the text 'Een goede leraar' is written.

Domeinkennis

Weten hoe
mensen leren

Didactische kennis

Een goede leraar

Weet wat werkt

Zicht op ontwikkeling

Marieke Renkema

- op schoolniveau
- op groepsniveau
- op leerlingniveau

Zicht op ontwikkeling

Marieke Renkema

Aanbevelingen

1. Houd rekening met de leerlingpopulatie
2. Ken en volg je leerlingen
3. Gebruik modellen voor effectieve instructie
4. Geef leerlingen de tijd
5. Werk doelgericht in groepjes
6. Zorg voor een stevige basis

Zicht op ontwikkeling op schoolniveau

Marieke Renkema

Toetsen, waarom en hoe?

- beoordelen prestaties -> summatieve toetsen
- verbeteren leerproces -> formatieve toetsen
- evaluatie v/h onderwijs-> methodegebonden toetsen
- inzicht in niveau t.o.v. leeftijdsgenoten -> methode onafhankelijke toetsen

Welke vormen van toetsen gebruiken jullie?
Waarom kiezen jullie deze manier?

Zicht op ontwikkeling op schoolniveau

Marieke Renkema

Analyse van toetsen, hoe?

1. waarnemen
2. begrijpen = onderzoeken
 - oorzaken van tegenvallende resultaten
 - verklaringen voor positieve resultaten
3. effectieve interventies plannen
4. planmatig uitvoeren
5. monitoren van gewenste effecten

Pas op: aannames en externe attributie

Zicht op ontwikkeling op schoolniveau

Marieke Renkema

Steentjes gooien of ...

dammen bouwen

Waar ligt jullie focus op tijdens de opbrengstanalyse?

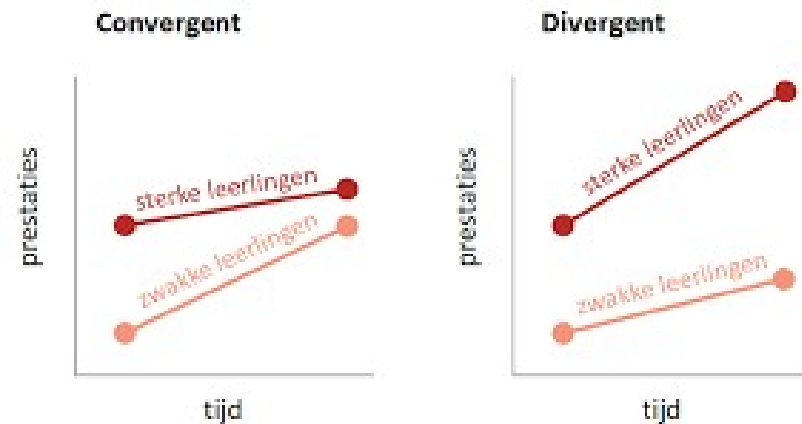
Zicht op ontwikkeling op schoolniveau

Marieke Renkema

Tips voor afspraken over differentiatie

1. convergente differentiatie
2. flexibele differentiatiegroepen
3. extra begeleidings- en oefentijd
4. planmatig uitvoering van begeleiding

Reflectievraag: Zijn hier afspraken over gemaakt?

Zicht op ontwikkeling op schoolniveau

Marieke Renkema

Kinderen krijgen
gelijke kansen als ze
ongelijk onderwijs
kunnen genieten.

Sanja Nikolic

OM
DENKEN

Zicht op ontwikkeling op groepsniveau

Marieke Renkema

Korte cyclus

Werk doelgericht met
niveauverschillen

7 aanraders

MARCEL PETERS & NICOLETTE SIMONS

lexia

Benut relevante data over de beginsituatie van de leerlingen bij de voorbereiding van een blok/thema.

- doelgerichte en gedifferentieerde voorbereiding
- pre teaching gericht op relevante voorkennis
- monitoring van leerlingen, behaalde doelen
- doorplannen van sleepdoelen
- hoge verwachtingen van alle leerlingen

Tip

Hoe ziet de korte cyclus eruit?

Voorbeeld van een doelenplanner

Doelenplanner rekenen
 Marcel Peters & Nicolette Simons
 Onderwijsadviseurs
ggo@ggo-advies.nl

Versie mei '25

Groep 6, blok 3

Nieuw doel	Cijferend delen zonder rest zoals 84:6 en 172:4	Klokkijken in minuten	De digitale tijd aflezen tot 24 uur	Het antwoord van een deling schatten	Cijferend delen zoals 728:7	Eigen invulling / sleepdoel / automatiseringsdoel (groep)
Moment van vereiste beheersing	Getallen 1F/1S Eind week 2 (blok 3)	Getallen 1F/1S Eind blok 4		Getallen 1F/1S Eind blok 3		
Benodigde voorkennis	Delen met en zonder rest met de deeltafels van 1 tot en met 12 (groep 5, blok 8)	Tot 12 uur analoog en digitaal klokkijken op hele en halve uren, kwartieren en 5-10 minuten, tijdsduur berekenen (gr. 5, blok 3),		Splitsend en cijferend delen zonder rest (blok 3) Schatten van uitkomsten met behulp van passende getallen (groep 5, blok 6)		
Signalering groep						
Signalering kind						
Opmerkingen						

Zicht op ontwikkeling op groepsniveau

Marieke Renkema

Dagelijkse cyclus - onderzoekend onderwijs

- effectieve instructie incl. controle van begrip
- leerkracht gebruikt observaties en leerlingenwerk voor dagelijkse feedback en passende begeleiding aan (groepen) leerlingen
- leerkracht noteert observaties en bepaalt vervolginterventies
- Interventies worden planmatig uitgevoerd en geëvalueerd.

Zicht op de ontwikkeling op leerlingniveau

Marieke Renkema

We werken niet in een
koekjesfabriek

Elk kind heeft z'n eigen recept!

Zicht op de ontwikkeling op leerlingniveau

Marieke Renkema

- Benut relevante informatie van vorige school
- Breng beginsituatie in beeld
- Leer de (nieuwe) leerling kennen
- Creëer een veilig leerklimaat
- Sluit aan bij specifieke ondersteuningsbehoefte
- Bied taalsteun
- Monitor de ontwikkeling nauwgezet
- Geef na een half jaar een terugkoppeling aan de vorige school
- Heb hoge verwachtingen.

Hoge verwachtingen

Marieke Renkema

Aanbevelingen vanuit NRO

1. Wees je bewust van je verwachtingen van Iln
2. Wees je bewust van de manier waarop je verwachtingen communiceert
3. Zorg voor een positief klasseklimaat
4. Groepeer flexibel
5. Stel heldere doelen
6. Benut de kracht van het team

Hoge verwachtingen

Marieke Renkema

Voor wie kan jij (nog meer) het verschil maken?

Zicht op de ontwikkeling op leerlingniveau

Marieke Renkema

Als een kind niet kan leren
door de manier
waarop wij lesgeven,
misschien zouden we dan
les moeten gaan geven
op een manier waardoor
het kind leert.

OM
DENKEN

Ignacio Estrada
Beste van 2020 - #1

Zet niet het systeem, maar het kind centraal!

Een taalprobleem

Tseard Veenstra

Als wat je leert jouw taal niet is en erger nog,
niet spoort met wat je denkt.

Als alles wat wordt opgelepeld,
niet smaakt naar pap van thuis.

Wanneer je woorden niet kunt wegen
en jij je niet verstaat met je omgeving.
Waar tussen neus en lippen
net zoveel gezegd wordt als gezwegen
dan spreekt men van een taalprobleem.

Als je verhalen niet de lading dekken.
Het denken zich maar mondjesmaat vertaalt
in zinnen die niet zeggen wat je wilt.
En als je antwoorden niet passen bij je vragen
dan spreekt men van een taalprobleem.

Dan sta je steeds weer aan de grens
en werk je moeizaam aan je ABC
als een riviervis die de schoolslag oefent,
terwijl je in je eigen denken zo moeiteloos
stroomopwaarts zwemt.